ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժության և հոգեբանության
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ. Բաղդասարյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 18

« 08 » 05. 2024թ.

ՄԱՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՀ/բ-006 ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6 Հոգեբանություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 Հոգեբանություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Մանկավարժության և հոգեբանության»
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ 3 կուրս , 6 կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Աննա Գևորգյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ/հասցե/ ներ anna080384@rambler.ru

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ...3

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում...3

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները...4

3.Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.......................................4

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները. 4

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների. 5

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը...6

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները 6

8. Դասավանդման մեթոդներներն են 8

9. Ուսումնառության մեթոդներն են 8

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների. 9

11.Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.......................................9

12.Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ 10

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.......................................10

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ 11

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.......................................12

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.......................................13

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում ....

14. Գնահատում...7

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝ 7

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում............................ Ошибка! Закладка не определена.6

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)...8

14.4. Գնահատման չափանիշները. 20

15.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ...1

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1]

«Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «Հոգեբանություն» Կրթական Ծրագրի» ուսումնական պլանի «Հիմնական մասնագիտական» կրթամասում:

«Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն» դասընթացը գիտություն է կենդանիների հոգեկանի, հոգեբանական արտացոլման օրինաչափությունների մասին: Հետազոտման առարկան է համարվում կենդանիների վարքի ձևավորումն ու հոգեկան գործընթացները, վարքի զարգացումը օնտոգենեզում, վարքի դերը էվոլյուցիոն գործընէացում, ինչպես նաև մարդկային գիտակցության կայացման կենսաբանական նախադրյալները:Դասընթացի ընթացքում դիտարկվում են կենդանիների հոգեկան գործունեության, վարքի կենսաբանական հիմունքները, կենդանիների տարրական սովորելու ընդունակությունը ու բանական գործունեությունը: հատուկ տեղ են զբաղեցնում մարդու և կենդանիների հոգեկանի և վարքի համեմատական հետազոտությունները: Ներկայումս այդ ուսումնասիրությունները հանդիսանում են միջդառարկայական ոլորտ հոգեբանության և մի շարք գիտությունների հետ (էթոլոգիա, անտրոպոլոգիա, սոցիոկենսաբանություն)միասին:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

Դասընթացի հիմնական նպատակն է

Ձևավորել ուսանողների մոտ պատկերացումներ էվոլյուցիայի ընթացքում հոգեկանի կայացման, զարգացման և գործառնման մասին.

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել կենդանիների հոգեբանության զարգացման օրինաչափությունները օնտոգենեզում և ֆիլոգենեզում,

- համեմատել կենդանու մտավոր զարգացման մեջ բնածինի և ձեռք բերվածի հարաբերակցությունը, ուսումնասիրելով օնտոգենեզի գործընթացը,

- ծանոթանալ մարդու հոգեկանի առաջացման և զարգացման պայմաններին և նախադրյալներին:

- փոխանցել գիտելիքներ համեմատական հոգեբանության ոլորտի մասին,
- ապահովել գիտելիքների յուրացումն ու այն մասին, որ մարդու հոգեկանի ուսումնասիրությունը հնարավոր է, հաշվի առնելով ինչպես կենդանիների հետ ընդհանուր էվոլյուցիոն արմատները, այնպես էլ զարգացումն ապահովող որակական փոփոխությունները:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

«Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը «Հոգեբանություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող **«Հոգեբանության հիմունքներ», «Հոգեբանական հետազոտության մեթոդներ»,** և այլ դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Իմանա՝

1. իմանա կենդանիների վարքի հետազոտման և ուսուցման մեթոդների փուլերը տեսական հիմունքները. նպատակները, հիմնական հասկացությունները, առանձնահատկությունները, կառուցվածքը,
2. գիտենա կենդանիների կենսագործունեության և վարքի առանձնահատկությունները,
3. հասկանա մարդու հոգեկան գործունեության արմատները, կենսաբանական հիմունքները:

   Կարողանա՝

   -բացահայտել կենդանիների և մարդկանց հոգեբանության մեջ ընդհանրություններն ու տարբերությունները,

   -կատարել առաջադրանքներ ինքնուրույն աշխատելու համար՝ դասընթացի ուսումնասիրված թեմաների շրջանակներում:

   Տիրապետի՝

-տիրապետի կենդանիների և մարդկանց վարքի համեմատական վերլուծության հմտություններին,
- տիրապետի կիրառական հետազոտությունների ոլորտում կողմնորոշման և ստացած գիտելիքների օգտագործման հմտություններին, տարբեր տեսակի գործնական խնդիրներ լուծելու համար:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն (վերլուծելու հոգեկանի զարգացման փուլերը, կառուցվածքը, վարքային համակարգերը, գնահատելու ընտանիքի կարիքները, ռիսկերը, ռեսուրսները և ուժեղ կողմները),
ԳԿ-2 տեղեկատվության կառավարում, պլանավորում
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ-7 տեղեկատվության գտնելու և վերլուծելու ունակություն

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները, ճանաչել հիմնական հասկացությունները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ11 մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3]

«Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հոգեբանական մասնագիտական գործունեության ընթացքում, անհատական և խմբային ծառայությունների մատուցման, ինչպես նաև հոգեբանական աջակցության հիմնարկներում, լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և հոգեբանական տարբեր ոլորտներում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4 կրեդիտ /120 ժամ

Աշխատանքի տեսակը		
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		8
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		104

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ընդամենը		120 ժամ
Ստուգման ձևը (ստուգարք)		ստուգարք

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4] .

- **<u>Դասախոսությունը</u>** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծությւն</u>** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- <u>**Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում**</u> – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- <u>**Զեկույց**</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտագրոհ , խմբային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

---

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	**Ներածություն**, մարդաբանության ուսումնասիրության առարկան , հիմնական ճյուղերը:	1		1		
2.	Անտրոպոգենեզի դերն ու նշանակությունը կենդանիների և մարդու միջև համեմատության գործում: Կենդանիների հոգեբանության առարկան, օբյեկտը	1		1		
3.	Գաղափար համեմատական հոգեբանության մասին, նրա ուսումնասիրության առարկան	1		1		
4.	Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները	1		1		
5	Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը:	1		1		
6	Հոգեկանի տարրական սենսորային մակարդակը Հոգեկանի պերցեպտիվ մակարդակը: Մտածողության ձևերը կենդանիների մոտ	1		1		
7	Մարդու և կենդանիների հոգեկանի որակական տարբերությունները Մարդկային գիտակցության առաջացման հիմնական պայմանները					

[8] Նման է օրացուցային պլանին

8.	Մարդու հոգեկանի զարգացման պրոբլեմը ըստ հոգեբանական տարբեր տեսությունների	2		2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8		8		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	1.Мандель, Б. Р. Зоопсихология и сравнительная психология. Новый модульный курс [Электронный ресурс] : Учеб. пособие / Б. Р. Мандель. - М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2014. - 304 с. - ISBN 978-5-9558-0344-9 (Вузовский учебник), ISBN 978-5-16-009293-5 (ИНФРА-М) http://znanium.com/bookread2.php?book=438109	2014թ.
2.	Основы общей психологии: Учебник / Н.С. Ефимова. - М.: ИД ФОРУМ: НИЦ Инфра-М, 2013. - 288 с.: ил.; 60х90 1/16. - (Профессиональное образование). (переплет) ISBN 978-5-8199-0301-8 http://znanium.com/bookread2	2013թ.
3	Дифференциальная психофизиология и психология: ключевые идеи: Монография / Т.Ф. Базылевич. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 340 с.: 60х88 1/16. - (Научная мысль; Психология).	2013թ.
4	Зорина З А. Зоопсихология. Элементарное мышление животных: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению "Психология" и спец. "Биология" / З. А. Зорина, И. И. Полетаева.?Москва: Аспект-пресс, 2007.?319с.	2007թ.
5	Плещинский И. Н., к.б.н. Звёздочкина Н. В. Зоопсихология и сравнительная психология: учебно-методический комплекс / ФГАОУВПО "Казан. (Приволж.) федер. ун-т", Биол.-почв. фак.; [авт.-сост.: д.м.н., проф. И. Н. Плещинский, к.б.н. Н. В. Звёздочкина].?Казань: Казанский университет, 2010.?142 с.	2010թ.
6	Филиппова Г.Г.Зоопсихология и сравнительная психология : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и спец. психол. / Г. Г. Филиппова .? Москва : Академия, 2004 .? 543 с	2004թ.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Филиппова Г Г. Зоопсихология и сравнительная психология: учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по направлению и специальностям психологии / Г. Г.	2008թ.

	Филиппова.?4-е изд., стер..?Москва: Академия, 2008.?543 с.	
2.	К. Э. Фабри, Основы зоопсихологии: учеб. для вузов,М. : УМК Психология, 2004	2004թ.
3	Правоторов Г.В. ,Зоопсихология для гуманитариев: учеб. пособие для вузов ,Новосибирск : Изд-во ЮКЭА, 2002	2002թ.
4	Ермаков В. А. ,Зоопсихология и сравнительная психология: Учебно-методический комплекс, Москва : Евразийский открытый институт, 2008	2008թ.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://znanium.com/bookread2.php?book=438109	
2.	https://portal.edu.asu.ru/course/view.php?id=1887	
3.	http://psyjournal.ru/	
4.	http://www.psyanima.ru/archive/	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Ներածություն, մարդաբանության ուսումնասիրության առարկան , հիմնական ճյուղերը:	Մարդաբանություն. միջազգային տերմինը անթրոպոլոգիա: Հնագիտությունն ու ազգագրություն: Մարդու մորֆոլոգիան:	1	ՊԳ 1, ՊԳ 3, ՊԳ 8, ԼԳ 1
2.	Անտրոպոգենեզի դերն ու նշանակությունը կենդանիների և մարդու միջև համեմատության գործում: Կենդանիների հոգեբանության առարկան, օբյեկտը	Մարդու էության գաղտնիքը: Մարդուն կենդանական աշխարհից զատելու նախասկիզբները կամ մարդկայինում կենդանականի հետքերի փնտրտուքները:		ՊԳ 1, ՊԳ 2,ՊԳ 4, ԼԳ 3, ԷԱ2,
3.	Գաղափար համեմատական հոգեբանության մասին, նրա ուսումնասիրության առարկան	Մարդը կյանքի իմաստի որոնումներում: «Ես»-ի տեղի ու դերի իմաստավորման փորձը	1	ՊԳ 1, ՊԳ 5,ՊԳ 6,ԼԳ 6, ՀՏՊ 1,

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

4.	Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները:	Կենդանիների վարքի հետազոտություն մեթոդներ՝ դիտարկում և փորձ	1	ՊԳ1, ՊԳ 9, ՊԳ 10,ԼԳ 1
5.	Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները:Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը:	Կենդանիների վարքի հետազոտության մեթոդները՝ դիտարկում և փորձ:	1	ՊԳ1,ՊԳ 2,ՊԳ 8, ԼԳ 5
6.	Հոգեկանի տարրական սենսորային մակարդակը Հոգեկանի պերցեպտիվ մակարդակը: Մտածողության ձևերը կենդանիների մոտ:	Կենդանիների կոմունիկատիվ և սոցիալ վարքը, որպես կենդանիներին սովորեցնելու (վարժեցնելու) խնդիր	1	ՊԳ 7,ՊԳ 3, ՊԳ 4,ԼԳ 7
7.	Մարդու և կենդանիների հոգեկանի որակական տարբերությունները Մարդկային գիտակցության առաջացման հիմնական պայմանները:	Կենդանիների հոգեկան գործունեության էվոլյուցիոն զարգացումը: Մարդու հոգեկանի և կենդանու հոգեկանի համեմատական վերլուծության հիմունքները :	1	
8.	Մարդու հոգեկանի զարգացման պրոբլեմը ըստ հոգեբանական տարբեր տեսությունների	Բիհեյվորիզմ Ճանաչողական (Կոգնիտիվ) տեսություն Հոգեվերլուծություն Հումանիստական «Ես»ի այլ տեսություններ	2	

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Համեմատական հոգեբանության առարկան, պատմությունը	Մարդաբանության ծագումն ու զարգացումը	1	Հարցում	ՊԳ 1, ՊԳ 3, ՊԳ 5, ԼԳ 1
2.	Մարդաբանության առարկան և խնդիրները	Մարդաբանության տեսությունը	1	Հարցում	ՊԳ 1, ՊԳ 2,ՊԳ 4, ԼԳ 3
3	Զ. Ֆրոյդը կյանքի իմաստի մասին:«Իմաստավորում» և «իմաստազրկում» հասկացությունների հարաբերակցությունը	«էկզիստենցիալ վակուում».,«վերանձնայինի աղքատություն» հասկացությունների էությունը, դրսևորումը.	1	Հարցում	ՊԳ 1, ՊԳ 2,,ԼԳ 6, ՀՏՊ 1,
4	Կենսաբանական պահանջների բավարարում:կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները	Մարդու առջնորդումը գենետիկ դետերմինիզմի օրինաչափություններով	1	Հարցում	ՊԳ1, ՊԳ 2, ,ԼԳ 5
5	Հոգեկանի սահմանումը և էությունը.	Մարդու և կենդանու հոգեկանի ամեմատական հետազոտությունները օնտոգենեզում	1	Հարցում	ՊԳ 7,ՊԳ 3, ՊԳ 4,ԼԳ 7
6	Համեմատական հոգեբանության կապը այլ	Մարդու և կենդանու հոգեկանի ամեմատական	1		

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	գիտությունների հետ	հետազոտությունները ֆիլոգենեզում :			
7	Կենդանիների վարքի ուսումնասիրությունը	Կենդանիների խաղային գործունեության ընդհանուր բնութագիրը			
8	Մարդու հոգեկանի զարգացման պրոբլեմը ըստ հոգեբանական տարբեր տեսությունների	Բիհեյվորիզմ Ճանաչողական (Կոգնիտիվ) տեսություն Հոգեվերլուծություն Հումանիստական «Ես»ի այլ տեսություններ	2		

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
1.					
2.					

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

1. 2. 3.:

4. 5. 6.Մարդու և կենդանիների հոգեկանի համեմատական վերլուծությունը, որպես բարձրագույն անտրոպոիդներ:

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

7.Կենդանիների և մարդու հոգեկանի զարգացման ընդհանրություններն ու տարբերությունները:

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[12]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[13]
1.	Կենդանիների վարքի ուսումնասիրման մեթոդները՝ Դիտարկում և փորձ	Վարքի բնազդային ձևրը՝ բնազդ , ռեֆլեքս	ռեֆերատ	3-րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 1, ՊԳ 3, ՊԳ 5, ԼԳ 1
2.	Կենդանիների վարքի հիմնական ձևերը	Վարքի զարգացումը օնտոգենեզում	ռեֆերատ	3-րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 1, ՊԳ 2,ՊԳ 4, ԼԳ 3, ԷԱ2,
3.	Կենդանիների խաղային վարքի ձևերը	Ագրեսիա և , և նրա դրսևորման ձևերը կենդանիների մոտ:	ռեֆերատ	3-րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 1, ՊԳ 2,,ԼԳ 6, ՀՏՊ 1,
4	Կենդանիների բնազդային վարքի ձևերը:	Կենդանիների սովորեցման առանձնահատկությունները Պրոբլեմային արկղի բացում, լաբիրինթոս:	ռեֆերատ	4 -րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ1, ՊԳ 2, ,ԼԳ 5
5	Կենդանիների բանական գործունեությունը:	Կենդանիների հաղորդակցման լեզուն:	ռեֆերատ	4 -րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ1, ՊԳ 2, ,ԼԳ 5
6	Մարդու և կենդանիների հոգեկանի համեմատական վերլուծությունը, որպես բարձրագույն անտրոպոիդներ:	Մտավոր ընդունակությունների հետազոտման մեթոդները	ռեֆերատ	4-րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 7,ՊԳ 3, ՊԳ 4,ԼԳ 7
7	Կենդանիների և մարդու հոգեկանի զարգացման ընդհանրություններն ու տարբերությունները:	Մարդու և կենդանիների հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունները	ռեֆերատ	4 -րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 1, ՊԳ 3, ՊԳ 8, ԼԳ 1

[12] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[13] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

8	Օ.Կլեվերի և Լ.Վ.Կրուշինսկու մարդու և կենդանու գիտակցության ուսումնասիրման մեթոդները	Կենդանու և մարդու գիտակցության զարգացման նախադրյալներն ու տարբերությունները ։	ռեֆերատ	4-րդ շաբաթ	Զեկույց	ՊԳ 1, ՊԳ 2,ՊԳ 4, ԼԳ 3, ԷԱ2,

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[14]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգչային լսարան,ինտերնետի առկայություն
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	պրոյեկտոր,ինտերակտիվ գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	Պրեզենտացիաներ/շնորհանդեսներ
Այլ	

[14] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[15]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր։

Գործնական աշխատանքների գնահատման չափանիշները (20 միավոր).

<u>Նյութի քննարկման ժամանակ</u>

- Հանձնարարված նյութի լիարժեք տիրապետում, վերջինիս վերածումը սեփական գիտելիքի. 15 միավոր
- Հարցադրումներ ընթացիկ թեմայի շուրջ(խրախուսվում է). 2 միավոր
- Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսի վերահսկողությամբ) ընթացիկ թեմայի շուրջ. 3 միավոր

<u>Առաջադրանքի կատարման ժամանակ</u>

---

[15]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

- Արագ կողմնորոշում թեմայի շուրջ առաջադրված խնդիրների լուծման ընթացքում. 2 միավոր
- Սեփական կարծիքի արտահայտում՝ հիմնավորված գիտական գիտելիքի հենքի վրա. 3 միավոր
- Խմբային և անհատական աշխատանքներում համապատասխան դերի ստանձնում և տրված ժամկետում հանձնարարականների կատարում. 15 միավոր

Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման չափանիշները (20 միավոր).

Ռեֆերատային կարգով ներկայացնելու դեպքում (7-10 էջի սահմաններում).

- Պլանի առկայություն (դասախոսի հետ համաձայնեցրած կարգով). 2 միավոր
- Ներածություն՝ ռեֆերատի նպատակի և խնդիրների պարզաբանմամբ. 3 միավոր
- Ընդհանուր մաս՝ պլանի ենթահարցերի համառոտ պարզաբանում: Յուրաքանչյուր ենթահարցից հետո եզրակացության առկայություն: Հղումները պարտադիր են: 12 միավոր
- Ամփոփում, այն է՝ ընդհանուր եզրակացություն թեմայի շուրջ՝ էական կողմերի ընդգծմամբ.3 միավոր:

Հաճախելիություն.

Գնահատման մեթոդը.

- դասերին հաճախման հաշվառում

Գնահատման չափանիշը.

- ներկայություն

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

6-7 կրեդիտ ունեցող դասընթացներ . առավելագույն գումարային 40 միավոր

15. Դասընթացն ամփոփվում է 4 ստուգում , 1 քննությամբ ,

16. Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:
Հարցատոմսը բաղկացած է երեք հարցից՝ յուրաքանչյուր հարց գնահատվում է 7,7,6 միավորով:

16.1. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Ներածություն, Մարդաբանության ուսումնասիրության առարկան, հիմնական ճյուղերը:
2. Անտրոպոգենեզի դերն ու նշանակությունը կենդանիների և մարդու միջև համեմատության գործում
3. Կենդանիների հոգեբանության առարկան, օբյեկտը
4. Գաղափար համեմատական հոգեբանության մասին, նրա ուսումնասիրության առարկան
5. Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ
6. Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները
7. Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները
8. Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը
9. Յոգեկանի տարրական սենսորային մակարդակը
10. Յոգեկանի պերցեպտիվ մակարդակը: Մտածողության ձևերը կենդանիների մոտ
11. Մարդու և կենդանիների հոգեկանի որակական տարբերությունները
12. Մարդկային գիտակցության առաջացման հիմնական պայմանները
13. Կենդանու վարքի բնածին ձևերը: Գաղափար բնազդի և բնազդային վարքի մասին
14. Կենդանու վարքի ձեռքբերովի ձևերը, ուսուցում և վարժեցում
15. Կենդանիների խաղային գործունեության ընդհանուր բնութագիրը
16. Խաղային գործունեության մեջ իմացականի գործառույթի զարգացումը
17. Մարդու հոգեկանի զարգացման պրոբլեմը ըստ հոգեբանական տարբեր տեսությունների
18. Բիհեյվորիզմ
19. Ճանաչողական (Կոգնիտիվ) տեսություն
20. Հոգեվերլուծություն
21. Հումանիստական
22. «Ես»ի այլ տեսություններ

Ա)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -------շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

1.Ներածություն, Մարդաբանության ուսումնասիրության առարկան, հիմնական ճյուղերը:
2.Անտրոպոգենեզի դերն ու նշանակությունը կենդանիների և մարդու միջև համեմատության գործում
3.Կենդանիների հոգեբանության առարկան, օբյեկտը
4.Գաղափար համեմատական հոգեբանության մասին, նրա ուսումնասիրության առարկան
5.Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ
6.Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները
7.Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները
8.Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Մարդաբանություն. միջազգային տերմինը անթրոպոլոգիա: Հնագիտությունն ու ազգագրություն: Մարդու մորֆոլոգիան:
2 Մարդը կյանքի իմաստի որոնումներում: «Ես»-ի տեղի ու դերի իմաստավորման փորձը
3. Կենդանիների խաղային վարքի հետազոտությոան մեթոդներ՝ դիտարկում և փորձ:
4. Կենդանիների կոմունիկատիվ և սոցիալ վարքը, որպես կենդանիներին սովորեցնելու (վարժեցնելու) խնդիր
5 Կենդանիների հոգեկան գործունեության էվոլյուցիոն զարգացումը: Մարդու հոգեկանի և կենդանու հոգեկանի համեմատական վերլուծության հիմունքները :

6.Կենդանիների բնազդային վարքի դրսևորումները:
7.Տարբեր տեսակների ընտանիքներում երեխայի անձի զարգացման առանձնահատկությունները:
8.Հարաբերությունները կենդանիների հաղորդակցման լեզուն, հարաբերությունները:

Բ)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի-------շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկվող թեմաները.**

1..Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ
2..Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները
3.Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները
4.Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1.Ագրեսիա և համագործակցություն կենդանական աշխարհում:
2. Մտավոր գործունեությունը կաթնասունների և թռչունների մոտ
3 . Պրիմատների և մարդու նմանություններն ու տարբերությունները:
4.Չ. Դարվինի տեսությունը բարձրագույն պրիմատների և մարդու վերաբերյալ:
5.Կենդանիների ուսումնասիրման օժանդակ մեթոդները

a. Գնահատման չափանիշները[16].

- Տեսական գիտելիքների՝ ինքնուրույն գրականության ուսումնասիրություն, համեմատական վերլուծություն, համակարգում, վերլուծություն, պատմելու կարողություն, յուրացման աստիճանը:
- Սեմինար պարապմունքների՝ աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառումը,
- Ինքնուրույն աշխատանքի՝ ինքնուրույն վերլուծություններ և համադրություններ կատարելու կարողություն, արդյունքների ներդրման, կիրառման կարողություն խնդիրների լուծման գործընթացում/ վերացարկում, ընդհանրացումներ:

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ ______031301.00.6__________Հոգեբանություն_

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ _____031301.01.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ ___________________Բակալավր__________

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ- 074 «Մարդաբանություն և համեմատական հոգեբանություն»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	16	Դասախոսություն	8ժամ
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8 ժամ
	Ինքնուրույն	104 ժամ		
	Ընդամենը	120 ժամ		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի հիմնական նպատակն է Ձևավորել ուսանողների մոտ պատկերացումներ էվոլյուցիայի ընթացքում հոգեկանի կայացման, զարգացման և գործառնման մասին. - ուսումնասիրել կենդանիների հոգեբանության զարգացման օրինաչափությունները օնտոգենեզում և ֆիլոգենեզում, - համեմատել կենդանու մտավոր զարգացման մեջ բնածինի և ձեռք բերվածի հարաբերակցությունը, ուսումնասիրելով օնտոգենեզի գործընթացը, - ծանոթանալ մարդու հոգեկանի առաջացման և զարգացման պայմաններին և նախադրյալներին: Դասընթացի խնդիրներն են. - փոխանցել գիտելիքներ համեմատական հոգեբանության ոլորտի մասին, - ապահովել գիտելիքների յուրացումն ու այն մասին, որ մարդու հոգեկանի ուսումնասիրությունը հնարավոր է, հաշվի առնելով ինչպես կենդանիների հետ ընդհանուր էվոլյուցիոն արմատները, այնպես էլ զարգացումն ապահովող որակական փոփոխությունները:				
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. **Իմանա՝Գիտելիք** -իմանա կենդանիների վարքի հետազոտման և ուսուցման մեթոդների				

	փուլերը տեսական հիմունքները. նպատակները, հիմնական հասկացությունները, առանձնահատկությունները, կառուցվածքը, -գիտենա կենդանիների կենսագործունեության և վարքի առանձնահատկությունները, -հասկանա մարդու հոգեկան գործունեության արմատները, կենսաբանական հիմունքները: **Կարողանա `կարողություն** -բացահայտել կենդանիների և մարդկանց հոգեբանության մեջ ընդհանրություններն ու տարբերությունները, -կատարել առաջադրանքներ ինքնուրույն աշխատելու համար՝ դասընթացի ուսումնասիրված թեմաների շրջանակներում: **Տիրապետի՝ հմտություն** -տիրապետի կենդանիների և մարդկանց վարքի համեմատական վերլուծության հմտություններին, - տիրապետի կիրառական հետազոտությունների ոլորտում կողմնորոշման և ստացած զիտելիքների օգտագործման հմտություններին, տարբեր տեսակի գործնական խնդիրներ լուծելու համար:
Դասընթացի բովանդակությունը	1.Ներածություն, Մարդաբանության ուսումնասիրության առարկան, հիմնական ճյուղերը: 2.Անտրոպոգենեզի դերն ու նշանակությունը կենդանիների և մարդու միջև համեմատության գործում 3.Կենդանիների հոգեբանության առարկան, օբյեկտը 4.Գաղափար համեմատական հոգեբանության մասին, նրա ուսումնասիրության առարկան 5.Համեմատական հոգեբանության խնդիրներն ու կապը այլ ուղղությունների հետ 6.Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները 7.Կենդանիների հոգեբանության ուսումնասիրության օժանդակ մեթոդները 8.Կենդանիների կենսակերպի առանձնահատկությունները, հոգեկանի զարգացման փուլերի ընդհանուր նկարագիրը 9.Հոգեկանի տարրական սենսորային մակարդակը 10.Հոգեկանի պերցեպտիվ մակարդակը: Մտածողության ձևերը կենդանիների մոտ 11.Մարդու և կենդանիների հոգեկանի որակական տարբերությունները 12.Մարդկային գիտակցության առաջացման հիմնական պայմանները 13.Կենդանու վարքի բնածին ձևերը: Գաղափար բնազդի և բնազդային վարքի մասին 14.Կենդանու վարքի ձեռքբերովի ձևերը, ուսուցում և վարժեցում 15.Կենդանիների խաղային գործունեության ընդհանուր բնութագիրը 16.Խաղային գործունեության մեջ իմացականի գործառույթի զարգացումը 17Մարդու հոգեկանի զարգացման պրոբլեմը ըստ հոգեբանական տարբեր տեսությունների 18Բիհեյվորիզմ 19Ճանաչողական (Կոգնիտիվ) տեսություն 20Հոգեվերլուծություն 21Հումանիստական 22«Ես»ի այլ տեսություններ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	**Գրավոր հարցում, Բանավոր հարցում, անհատական և խմբային առաջադրանքներ, բազմակի ընտրության թեստեր, բանավեճ, քննարկում, ելույթ:**
Գրականություն	1.Мандель, Б. Р. Зоопсихология и сравнительная психология. Новый модульный курс [Электронный ресурс] : Учеб. пособие / Б. Р. Мандель. -

	М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2014. - 304 с. - ISBN 978-5-9558-0344-9 (Вузовский учебник), ISBN 978-5-16-009293-5 (ИНФРА-М) http://znanium.com/bookread2.php?book=438109
	Основы общей психологии: Учебник / Н.С. Ефимова. - М.: ИД ФОРУМ: НИЦ Инфра-М, 2013. - 288 с.: ил.; 60x90 1/16. - (Профессиональное образование). (переплет) ISBN 978-5-8199-0301-8 http://znanium.com/bookread2
	Дифференциальная психофизиология и психология: ключевые идеи: Монография / Т.Ф. Базылевич. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 340 с.: 60x88 1/16. - (Научная мысль; Психология).
	Зорина З А. Зоопсихология. Элементарное мышление животных: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению "Психология" и спец. "Биология" / З. А. Зорина, И. И. Полетаева.?Москва: Аспект-пресс, 2007.?319с.
	Плещинский И. Н., к.б.н. Звёздочкина Н. В. Зоопсихология и сравнительная психология: учебно-методический комплекс / ФГАОУВПО "Казан. (Приволж.) федер. ун-т", Биол.-почв. фак.; [авт.-сост.: д.м.н., проф. И. Н. Плещинский, к.б.н. Н. В. Звёздочкина].?Казань: Казанский университет, 2010.?142 с.
	Филиппова Г.Г.Зоопсихология и сравнительная психология : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и спец. психол. / Г. Г. Филиппова .? Москва : Академия, 2004 .? 543 с
	Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)
	Филиппова Г Г. Зоопсихология и сравнительная психология: учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по направлению и специальностям психологии / Г. Г. Филиппова.?4-е изд., стер..?Москва: Академия, 2008.?543 с.